

Jenny Lahti

**”NÄÄ MIMMIT KUULUU KADUILLE,
OON USKOLLINEN VAAN MUN KAMUILLE”**
Diskurssianalyysi suomirapin tuottamasta naiskuvasta

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Tammikuu 2024

TIIVISTELMÄ

Jenny Lahti: ”Nää mimmit kuuluu kaduille, oon uskollinen vaan mun kamuille”

Diskurssianalyysi suomirapin tuottamasta naiskuvasta

Kandidaatintutkielma

Tampereen yliopisto

Yhteiskuntatieteiden tutkinto-ohjelma

Tammikuu 2024

Rap on musiikkigenrenä ollut vuosien ajan hyvin miesenemmistöinen sekä osittain lyriikoidensa kautta naissukupuolta lokeroiva ja seksualisoiva. Aiemman tutkimustiedon perusteella suomalainen rap-musiikki on seurannut rapin historiassa esiintyvää naisvihamielisyyttä ja sitä edustavia sanavalintoja ja teemoja, vaikka suomirapissa olisi voitu hyödyntää uudempia tasa-arvokäsityksiä. Aihetta on tutkittu kansallisesti niukasti, minkä vuoksi teema on merkityksellinen tutkimuksen kohde. Tässä tutkielmassa tarkastellaan suomalaisten miespuolisten rap-artistien tuoreimpia kappaleita 2020-luvulla naiskuvan luomisen kannalta. Tutkimuskysymysten kautta selvitetään sitä, millaisena nainen sukupuolena näyttäytyy rap-lyriikoissa sekä sitä, millaisina sukupuolten väliset valta-asetat esitetään rap-lyriikoissa.

Tutkielman aineisto koostuu kolmen suomalaisen rap-artistin Gettomasan, Costin ja Korelonin Spotify-musiikkipalvelussa julkaistuista kappaleista. Tutkimusmenetelmänä käytetään diskurssianalyysiä ja tutkimuksen viitekehyksenä diskurssianalyysin alle lukeutuvaa feminististä kriittistä teoriaa. Olennaisia käsitteitä ovat rap-musiikki, sukupuoli, misogynia, seksismi ja valta-asetat. Tutkielma tarkastelee diskurssianalyysin avulla rapissa esiintyvää sanastoa, minkä vuoksi myös sosiaalisen konstruktionismin käsite on hyödyllinen aiheeseen syventymisen kannalta.

Tutkielman tuloksista selviää, että nykyajan suomirapista löytyy musiikkigenrelle tyypillisiä tapoja puhua naissukupuolesta. Aineistosta pystyi luokittelemaan viisi erilaista diskurssia kuvaamaan naista ja sukupuolten valta-asetmia: mies elättäjänä -diskurssi, naisen ulkonäkökeskeisyys -diskurssi, nainen seksuaalisena objektina -diskurssi, hyvä ja huono tyttö -diskurssi sekä gold digger -diskurssi. Tuloksista voidaan huomata, miten valituista kappaleista ilmentyy naissukupuolta tiettyihin muotteihin asettava sukupuolinormi. Lyriikoissa oli huomattavissa erityisesti myös naisen ulkonäön ja vartalon korostaminen sekä naisen seksualisointi. Kappaleiden sanavalinnat ja lauseiden merkitykset rakentavat perinteistä rap-musiikin luomaa naiskuvaa sekä länsimaisessa yhteiskunnassa esiintyviä sukupuolten valta-asetelmia ja rooleja, harvemmin haastaen niitä.

Avainsanat: hiphop, suomirap, sukupuoli, misogynia, seksismi, valta-asetat

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	1
2 TUTKIMUKSEN TAUSTA	3
2.1 Hip hop -kulttuurin ja suomirapin historia	3
2.2. Rap-musiikin yhteys naissukupuoleen	5
2.3 Aikaisempi tutkimus	6
3 KESKEISET KÄSITTEET	8
4 TUTKIMUSASETELMA: AINEISTO, MENETELMÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	10
4.1. Aineisto ja aineistonkeruumenetelmä	10
4.1 Analyysimenetelmä	12
4.2 Tutkimuskysymykset	14
5 TULOKSET	15
5.1 Mies elättäjänä -diskurssi	15
5.2 Naisen ulkonäkökeskeisyys -diskurssi	17
5.3 Nainen seksuaalisena objektina -diskurssi	18
5.4 Hyvä ja huono tyttö -diskurssi	20
5.5 Gold digger -diskurssi	23
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	25
6.1 Keskeiset huomiot	25
6.2 Aiheen intersektionaalisuus ja ajankohtaisuus	26
6.3 Kenelle kuuluu vastuu?	27
6.4 Jatkotutkimus ja tutkielman rajoitteet	28
7 Lähteet	29

1 JOHDANTO

Tutkimuksen aiheena on nykyisen suomenkielisen rap-musiikin tuottama naiskuva rapin lyriikoiden eli sanoitusten kautta tarkasteltuna. Aihe ja teema ovat tärkeitä, sillä musiikilla voi olla suuri rooli monen yksilön arkielämässä. Yhdysvalloista 1970-luvulta lähtöisin oleva rap-musiikki voi sanoituksiltaan olla naista alistavaa, leuhkivaa sekä sukupuolta esineellistävää. Aihe on erityisen ajankohtainen, sillä uusia rap-artistejä on noussut pinnalle Suomessa parin viime vuoden aikana hyvin monia. Misogyniaa eli naisvihaa sisältävät rap-sanoitukset ovat aina aika ajoin saaneet myös huomiota ja kritisointia Suomen median kirjoituksissa sekä sosiaalisessa mediassa.

Se, millaista musiikkia Suomessa eniten kulutetaan, kertoo yhteiskuntamme arvomaailmasta, ihanteista, kulttuurista sekä sukupuolirooleista ja -normeista. Yksilön musiikin kuuntelu voi vaikuttaa hänen ajatuksiinsa erilaisten prosessien kautta. Esimerkiksi Baronganin ym. (1995) tutkimuksen mukaan misogyyminen musiikki on yhteydessä seksuaaliseen väkivaltaan liittyvään ajatteluun, käyttäytymiseen ja toimintaan. Misogyniaa sisältävällä musiikilla on siis negatiivisia vaikutuksia yksilölle ja yhteiskunnalle, minkä vuoksi aihetta on tärkeää tutkia halutessamme edistää tasa-arvoisemman yhteiskunnan toteutumista.

Rapille tunnusomaista on oman paremmuuden käsittely monin tavoin. Yhteiskunnassa miessukupuolen valta-asema verrattuna naiseen on vieläkin nähtävillä, jolloin se voikin olla helppo oman ”paremmuuden” tarttumispinta rapin lyriikoissa. Näitä paremmuuksia tuodaan esille erilaisten retoristen keinojen kautta, millä pyritään vaikuttamaan kuuntelijaan ja saamaan itsestä vakuuttava kuva.

Tutkielmassa selvitetään sitä, millaisena nainen sukupuolena tuodaan rapin lyriikoissa esille samalla tarkastellen sukupuolten välisiä valta-asemia. Tutkielma tarkastelee tutkimuskysymyksiä ja aineistoa kriittisen feministisen viitekehyksen kautta, joka kyseenalaistaa, kritisoi ja pohjautuu juuri sukupuolten välillä oleviin valta-asemiin sekä niiden vaikutuksiin. Myös sosiaalisen konstruktionismin käsite liittyy osaltaan tutkimuksen aiheeseen. Sosiaalinen konstruktionismi tarkoittaa sitä, miten kieli luo ja toteuttaa itsessään yhteiskunnassa todellisuutta, ilmiöitä sekä rakenteita (Berger & Luckmann 2010, 51).

Tutkielman tulokset perustuvat laadullisiin tutkimusmenetelmiin, diskurssianalyysia hyödyntäen. Pysin löytämään analysoitavien artistien rap-kappaleista erilaisia diskursseja liittyen naissukupuoleen ja pohtia niiden pohjalta niitä yleisimpiä puhetapoja, joita naisesta rapissa tuotetaan. Diskurssianalyysi ja viitekehystenä sen feministinen kriittinen alalaji sulautuvat käsi kädessä sosiaalisen konstruktionismin käsitteeseen, seuraten aiheen merkittävää tarkasteluosuutta eli kieltä.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTA

2.1 Hip hop -kulttuurin ja suomirapin historia

Rap-musiikki mielletään laajemmin osaksi hiphop-kulttuuria, johon lukeutuu breikkaus, graffitimaalausten teko sekä DJ-toiminta. Hiphop-kulttuurille ominaisia elementtejä ovat myös tietynlainen muoti sekä kieli. (Sykäri, Rantakallio ym. 2019, 12.) Hiphop-musiikki eroaa muusta populaarimusiikista omien rytmien ja muiden musiikillisten erityispiirteidensä sekä etenkin sanoitusten tärkeyden ja rikkauden tähden. Voidaan sanoa, että hiphop-kulttuurin kaupallistunein muoto on rap-musiikki, joka on levinnyt sen alkuajoilta maailmalla laajasti. Hiphop-käsitteellä voidaan siis viitata kokonaiseen kulttuurin muotoon tai pelkästään omaan musiikkigenreensä, joista molemmat sanan käyttötarkoitukset ovat yleisesti hyväksyttäviä. (Strand 2007, 3–6.)

Hiphop-kulttuurin alkuvaiheena voidaan pitää 1970-luvun alkua, kun Yhdysvalloissa, New Yorkin Bronxissa ja muissa sen urbaaneissa lähiöissä afrikkalais- ja latinalaisamerikkalaiset sekä karibialaistaustaiset asukkaat loivat uudenlaisen kulttuurin alalajin, hiphopin. Yhteisöjen kulttuurihistorialliset taustat, runous, musiikki, kuvataide, liike sekä performatiivinen toiminta vaikuttivat hiphop-kulttuurin syntyyn. Pääosin köyhän sukupolven nuorten tuli keksiä uusia luovia tapoja pitää hauskaa yhteisössä, jossa väkivalta, rikollisuus ja poliittiset päätökset olivat vaikuttaneet negatiivisesti alueiden hyvinvointiin. Vähävaraisilla lähiöalueilla alettiin järjestää katujuhlia, joissa DJ:t soittivat levyjä. DJ:t ottivat vaikutteita jamaikalaisesta dancehall- ja reggae- kulttuurista puhuen rytmisesti musiikin päälle. Jotta levyjen vaihtaminen ja soittaminen helpottuivat, vaihtui vastuu yleisön sanallisesta viihdyttämisestä siihen keskittyville esiintyjille, MC:ille (engl. master of ceremonies). DJ-toiminnasta eriytyi räppääminen vähitellen omaksi verbaaliseksi esiintymisen ja musiikin alalajikseen. Räppäri on artisti, joka räppää rytmillisesti musiikin päälle, käyttäen mahdollisesti genreen tyypillistä riimitelyä, loppusointuja, alkusointuja ja improvisaatiota. (Sykäri, Rantakallio ym. 2019, 11–13.)

Aluksi hiphop-musiikin lyriikat kertoivat eniten juhlimisesta ja hauskanpidosta, sillä musiikilla haluttiin saada ihmiset liikkumaan rytmin mukana. 1980-luvulla sanoitukset alkoivat siirtyä kohti tiedostavampaa ajattelua, käsitellen esimerkiksi politiikkaa sekä yhteiskunnan ja ympäristön ongelmia. Tämän tiedostavamman hiphopin myötä lyriikoilta odotetaan myös nykyään kannanottoja ja artistin mielipiteiden esilletuomista. Kuitenkaan rapin poliittiset viestit eivät ole olleet yhtenäisiä ja niillä toisinaan ylistetään kulutusyhteiskuntaa esimerkiksi kalliiden autojen, tavaroiden ja vaatteiden ihannoinnin kautta. Genre heijastelee myös uusliberalistista ajattelutapaa, jossa ymmärretään jokaisen olevan omasta hyvinvoinnista ja menestyksestä vastuussa, mistä rikastuminen toimii merkinä. Räppärit pitävät siis usein tärkeänä, että menestystä ja sitä edustavia asioita esitellään julkisesti musiikissa. (Rantakallio & Strand 2021, 9–10.)

Gangsta rap on oma rap-musiikin alatyylinsä, joka syntyi Los Angelesissa 1980-luvun loppupuolella ja on saanut eniten menestystä genren alalajeista. Rap-musiikissa käsiteltiin jo ennen gangsta rappia rikollisuutta ja väkivaltaa, mutta sen myötä näistä aiheista tuli ihailun myötä lyriikoiden merkittävimpiä aiheita. Gangsta rapin kautta muotoutui rapin maskuliinisuuden normiksi hypermaskuliininen, seksuaalinen sekä väkivaltainen mies. (Mexal 2004, 240.)

On tärkeää huomioida rap-musiikin olevan taidemuotona syntyjään nimenomaan mustien ja ruskeiden ihmisten luoma itseilmaisun keino. Valkoiset kuuluivat Amerikassa rapin ja hiphopin kehityksen sekä niiden syntyminen ulkopuolelle. Aina aika ajoin valkoinen keskiluokka on arvostellut hiphoppiin kuuluvia elementtejä ja nähnyt esimerkiksi graffitit ”töhrinä” sekä itse musiikin ”mölynä”. (Rantakallio & Strand 2021, 8.)

Suomenkielisen rap-musiikin juuret ylettyvät vuoteen 1983, mutta musiikkigenrenä se alkoi valtavirtaustumaan Suomessa nopeasti 2000-luvun alussa, jolloin esimerkiksi Fintelligensin ja monen muun suomalaisen rap-artistin ensilevyt julkaistiin. 2010-luvulla suomirap jatkoi suosiotaan ja muodosti kentän yhä useampien erilaisten ryhmien ja yksilöiden äänille. (Sykäri, Rantakallio ym. 2019, 24–25.)

Suomirap on pitkälti ottanut mallia yhdysvaltalaisesta hiphop-kulttuurista ja omaksunut siihen liittyviä patriarkaalisia asenteita, minkä vuoksi misogyniaa sisältäviä piirteitä esiintyy suomirapinkin puolella. Rap-musiikin kansainvälinen historia ja juuret jäävät usein suomalaisilta kuuntelijoilta ja artisteilta muistamatta ja genrestä valikoidaan vain itselle suotuisia piirteitä. Amerikkalaisia rap-musiikin elementtejä on otettu käyttöön suomirappiin ilman itse suomalaisen yhteiskunnan tasa-arvokäsityksiä soveltamatta, mikä voidaan huomata esimerkiksi lyriikoiden ilmentämästä naiskuvasta sekä sanojen suorista englannista-suomeksi käännöksistä. (Kokko 2023, 10.) Yhdysvaltalaisen hiphop-kulttuurin kapea sukupuolikäsitys on ottanut vakiintuneen aseman suomalaisessa hiphop-kulttuurissa, vaikka se ei olisi ollut lainkaan vaadittavaa vakuuttavan suomirapin tuottamiseksi (Rantakallio & Strand 2021, 82).

2.2. Rap-musiikin yhteys naissukupuoleen

Rap-musiikki on kommentoinut, kritisoinut ja ottanut kantaa lyriikoillaan yhteiskunnan toimintaan ja sen ilmiöihin eri tavoin. Kuitenkaan rap ei välttämättä aina kyseenalaista yhteiskunnan luomia sukupuolittuneita sosiaalisia normeja ja arvoja, vaan myös vahvistaa niitä osaltaan (Rantakallio & Strand 2021, 9).

Naisten osallistuvuutta rap-musiikkiin ja hiphop-kulttuuriin on väheksytty aina 1980-luvulta asti ja naiset kokevat häirintää sekä seksuaalista hyväksikäyttöä edelleen näiden kulttuurien alla suurella mittakaavalla (Rantakallio & Strand 2021, 10–11). Yleisesti naisten näkyvyys suomirapin kentällä on ollut vähäinen. Naispuolisia räppäreitä, jotka ovat saaneet musiikillaan suurta menestystä, löytyy Suomesta hyvin harvoja verrattuna miehiin. Naisten pieni osallisuus huomataan myös esimerkiksi musiikkiin liittyvän improvisaation esiintymisareenoilla. Rapin improvisointitilanteissa käytetty sanasto on pitkään ollut vahvasti seksististä, jolloin naisena esiintymistilanne voi olla ylipäättään epämiellyttävää ja ristiriitaista osallistua. (Sykäri, Rantakallio ym. 2019, 78–79.)

Seksismi ja misogynia ovat siis hiphop-kulttuurissa ja rap-musiikin kentällä näkyvästi mukana. Matthew Oware (2018) tutki misogynian ja seksismin ilmentymistä amerikkalaisen rap-musiikin sanoituksissa vuosina 2005–2015 sisällönanalyysin keinoin. Tutkimuksessa selvitettiin sitä, millaista maskuliinisuutta miesräppärit toivat lyriikoissaan ilmi. Tutkimuksen tuloksien perusteella 62 %:ssa valikoitujen miesartistien kappaleista löytyi misogyniaan ja seksismiin liitettäviä viittauksia. Suuri prosenttiosuus kertoo ilmiön laajuudesta ja misogynian yleisyydestä rap-musiikissa, ainakin Yhdysvaltojen kontekstissa. Vaikka rap-musiikki voi olla kantaa ottavaa ja yhteiskuntaa kritisoivaa, voidaan huomata, että se on myös hyvin sukupuolittunutta ja miesenemmistöistä sekä, että se sisältää naista alentavia piirteitä.

2.3 Aikaisempi tutkimus

Suomen kontekstissa rap-musiikin lyriikoiden maisemaa ja rapin tuottamaa naiskuvaa on tutkittu suhteellisen vähän. Kansainvälisesti rap-musiikista sekä ylipäättään maskuliinisuudesta, feminiinisuudesta ja misogyniasta löytyy tutkimusta monipuolisemmin feministisen tutkimuksen puolelta.

Strand (2007) on tutkinut Tulenkantajat-yhtyeen rap-sanoituksia ja huomasi merkittävästi naista seksuaalisesti objektisoivaa puhetta. Lyriikat esittivät naissukupuolta pitkälti tämän oman toimijuuden ja persoonan puuttumisen kautta. Naisen roolia yhteiskunnassa kuvattiin seksuaalisena objektina. Strand valotti myös, miten kuitenkin joistain sanoituksista löytyi naisen kuvailua tasa-arvoisessa asemassa miehiin verrattuna, minkä voidaan ajatella olevan ristiriitaista.

Mäkeläinen (2008) selvitti suomiräppärien Steen1:n ja Asan lyriikoissa esiintyviä yksilön ja yhteiskunnan eroavaisuuksia. Tutkimus hahmottaa sitä, miten yhteiskunnallinen valta ulottuu sosiaalihuollon kautta lähiöihin eli kaupunkien syrjäisemmille asuinalueille, mutta samalla valta toisaalta kuuluu vähäosaisille, katujengeille ja alkoholisteille. Kappaleiden sanoituksissa yhteiskunnan vallankäytölle ei nähdä olevan oikeutusta ja se mielletään yksilöä hallitsevaksi ja sortavaksi. Suomirapissa on siis käsitelty yhteiskunnallisia aiheita jo 2000-luvulla, mutta tasa-arvokysymyksistä riittävästi naisten oikeuksien kohdalla jää usein sanoituksista pois.

Rissasen (2018) tutkimus selvitti diskurssianalyysin keinoin sitä, millaisia maskuliinisia representaatioita Teflon Brothers -yhtye tuo albumillaan esille. Rissanen löysi lyriikoista selkeitä perinteisiä maskuliinisuutta kuvaavia esilletuonteja. Hän muodosti neljä erilaista diskurssia tutkimistaan kappaleista, joista esimerkiksi yksi oli naiset objektina -diskurssi. Diskurssi hahmotti sitä, miten lyriikat keskittyivät paljolti naisen ulkonäköön ja tämän seksuaalisointiin sekä miehen valta-asemaan naiseen nähden.

Roine (2020) tutki diskurssianalyysin avulla tilan representaatioita suomalaisessa rap-musiikissa. Roineen aineistossa tuli esille joitakin seksuaalisesti ja alentavasti naisista puhuvia puhetyylejä. Kuitenkaan Roine ei löytänyt hänen tutkimistaan lyriikoista erityisen vahvaa misogyyntistä puhetapaa. Esimerkiksi Gettomasa niminen artisti, jonka itsekin olen valinnut aineistooni, on sanoituksissaan tuonut esille naisten arvottamista alemmaksi, mutta Roineen mukaan tämä myös joissain kappaleissa ottaa kantaa siihen, miten naisista olisi hyväksyttävää puhua.

Jauhiainen (2023) tutki kandidaatintyössään artisti Etan musiikin lyriikoita diskurssianalyysin keinoin. Jauhiaisen tutkielman tuloksista selviää, että vaikka naisräppärinä Etalla olisi mahdollisuus ottaa kantaa rapin misogyniaan, niin artisti kuitenkin toistaa omassa musiikissaan rapille tuttua naisen alisteista asemaa. Toisaalta joistakin kappaleista löytyi myös kantaa ottavia ja kyseenalaistavia lyriikoita liittyen sukupuolten välisiin valta-asemiin. Tutkielma käsitteli kuitenkin vain yhden suomalaisen naisräppärin musiikkia, minkä vuoksi olisi hyödyllistä tutkia aihetta laajemmin myös naisartistien osalta.

On mielenkiintoista huomata, miten monella muulla yhteiskunnan ja kulttuurin osa-alueella on menty eteenpäin sukupuolten tasa-arvosta puhuttaessa, samalla rap-musiikin pysyessä samojen aiheiden parissa vuodesta toiseen. Siksi onkin tärkeää laajentaa suomirappiin liittyvää tutkimustietoa ja nostaa aihetta keskustelun pinnalle, jolloin rap-musiikin lyriikoita ja musiikin tuotantoa pystyttäisiin tarkastelemaan kriittisemmässä valossa sukupuolittuneet valta-asetat, haitalliset sukupuolinnormit sekä misogynia ja seksismi huomioon ottaen.

3 KESKEISET KÄSITTEET

Rap-musiikki on oma musiikin alalajinsa, joka on muotoutunut hiphop-kulttuurin alle. Rap-musiikille on omia tyypillisiä musiikillisia ja sanoituksellisia piirteitä sekä ominaisuuksia, joita räppärit lyriikoissaan ammentavat.

Misogynia liittyy käsitteenä suurelta osin rap-musiikin tarkastelun piiriin. Misogynialla tarkoitetaan suoranaisesti naisvihaa, joka on vihaa, ennakkoluuloja tai ylenkatsomista naissukupuolta kohtaan. Misogynia voi näyttäytyä erilaisilla tavoilla kuten esimerkiksi seksuaalisena syrjimisellä, sosiaalisena syrjäyttämisenä, naisten vähättelynä, naisten seksuaalisena objektivointina, miesten etuoikeuksina, vihamielisyytenä sekä väkivaltana naisia kohtaan. (Code 2000, 346.) Misogyniaan kuuluu institutionalisoitunutta naisten syrjintää ja mustamaalaamista. Misogynian tavoitteena voi olla naisten hiljentäminen, kiusaaminen, provosointi tai esimerkiksi poliittiset tavoitteet, kuten vanhoillisten arvojen levittäminen. (Vainikka 2019, 7–8.) Mikäli yksilö ei toiminnallaan myönnä tai suostu hänen sukupuolelleen asetettuihin normeihin ja odotuksiin tai hän poikkeaa niistä, häntä rangaistaan jollain misogynian tavoilla. Nämä normit ja odotukset usein sisältävät oikeuksia miessukupuolelle ja velvollisuuksia naissukupuolelle. (Manne 2017, 14.)

Seksistinen eli sukupuolta syrjivä kielenkäyttö tarkoittaa sukupuoleen perustuvaa alentamista, stereotypisointia sekä näkymättömäksi tekemistä, mikä laittaa sukupuolia eriarvoisiin aseisiin. Seksismiä toteutetaan yleensä kielellisin keinoin. Termiä käytetään useimmiten samoissa tarkoituksissa misogynian kanssa, sillä kielellinen seksismi kohdistuu ensisijaisesti naisiin ja naissukupuoleen. Koska kielenkäyttö heijastaa ja myös uusintaa sosiaalisesti tuotettuja sukupuolten hierarkioita, on huomioitava sanojen merkitys ja kielellisesti tuotettu todellisuus sukupuolten tasa-arvoa ajatellessa. (Engelberg 2018, 13–14.)

Normit kytkeytyvät vahvasti tutkielman aiheeseen puhuttaessa sukupuolille annetuista odotuksista ja niiden ohjaamasta toiminnasta. Normeilla tarkoitetaan sääntöä, mallia, ohjetta tai jotakin sosiaalista käyttäytymissääntöä. Normien voidaan ajatella olevan vahvasti mallia näyttäviä ja toimintaa ohjaavia. Rossi viittaa Judith Butlerin määrittäneen normien normalisoivan eli tekevän tavalliseksi jotakin toimintaa tai esimerkiksi sukupuoliin liittyviä ulottuvuuksia. Butler esittää kuitenkin myös niiden kääntöpuolen, jossa normit sekä tuottavat ja ylläpitävät toimintaa, mutta myös rajaavat tai mahdollistavat sitä. (Rossi 2015, 9–10.) Rap-musiikin lyriikat voivat siis toistaa ja ylläpitää yhteiskunnan normien mukaisia odotuksia sukupuolille tai halutessaan haastaa niitä.

Tutkielma käsittelee aihetta myös sosiaalisen konstruktionismin käsitteen kautta. Sosiaalinen konstruktionismi tarkastelee sitä, miten ilmiöitä, rakenteita, todellisuutta ja tietoa tuotetaan sosiaalisesti sekä kielellisessä vuorovaikutuksessa. Kieli luo vahvasti todellisuuttamme ja ihmiset itse tuottavat omalla puheellaan yhteiskuntamme arvoja sekä esimerkiksi valta-asetelmia sanavalinnoillaan. Kielellä, mitä käytetään, onkin siis suuri merkitys todellisuutemme luomisessa. (Berger & Luckmann 2010, 21–22.) Tämän vuoksi termi liittyy vahvasti rap-lyriikoiden pohtimiseen. Sanoilla on voimaa ja valtaa, minkä mukana myös niiden käyttäjillä eli rap-artisteilla voi olla valta-asema kuuntelijoihin nähden. Rap-musiikin ei myöskään itsessään tarvitsisi olla tietynlaista, vaan ihmiset itse ovat keksineet genrelle tyypillisen kielen, sanat, asenteet ja ajattelutavat, joita ylläpidetään niitä toistamalla.

4 TUTKIMUSASETELMA: AINEISTO, MENETELMÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

4.1. Aineisto ja aineistonkeruumenetelmä

Poimin tutkimuksen aineiston eli rap-kategoriaan kuuluvat musiikkikappaleet Spotify-musiikkipalvelusta. Päätin valita tarkasteluun kolme suomalaista miespuolista räppäriä heidän suurten kuuntelukertojen, suosion sekä heidän saamansa viimeaikaisen julkisuuden perusteella. Artistit, jotka valitsin ovat ”Gettomasa”, ”Costi” ja ”Korelon”. Valitsin nämä kolme artistia myös sen perusteella, että he edustaisivat mahdollisimman hyvin Suomen rapin nykyaikaa, valittujen kappaleiden pysyessä vuodesta 2020 eteenpäin. Ylen (2023) artikkelissa luetellaan Spotifyn vuoden 2023 kuunnelluimmat artistit, joista Suomen kärkipaikoilla olivat toisena Gettomasa sekä kolmantena Costi. Artikkelissa puhutaan siitä, miten rap on genrenä ollut Suomessa jo pitkään suosiossa, mikä näkyy kuunneltujen artistien kattauksessa. Kuunnelluimpien artistien ja kappaleiden listoilla korostuu naisartistien vähäisyys.

Gettomasa-niminen artisti on ollut suomirapin pinnalla noin vuodesta 2016 ja on tehnyt musiikkia aktiivisesti uusien suosittujen levyjen kautta. Gettomasa on voittanut useita suomalaisen rap-genren Emma-palkintoja, viimeisimpänä vuonna 2022, minkä vuoksi koen hänen olevan relevantti artisti tässä genressä. Gettomasalla oli 10.11.2023 Spotifyssa 581 700 kuuntelijaa kuukaudessa.

Costi-niminen räppäri tuli tunnetuksi nimeksi suomirapissa vuoden 2021 jälkeen suosittujen singlejen ja vuonna 2022 julkaistun debyyttialbuminsa johdosta. Artisti on julkaissut vuonna 2023 uutta musiikkia ja on menestynyt Suomen kuunnelluimpien artistien kärkipaikoille. Costilla oli 10.11.2023 Spotifyssa 597 500 kuuntelijaa kuukaudessa.

Korelon edustaa aineiston uusinta suomirap-tulokasta. Korelon tunnetaan hänen ”dirtyrap”-musiikistaan, seksuaalisista ja välillä samalla kyseenalaisista lyriikoista kappaleissaan. Hän julkaisi ensimmäisen levynsä vuoden 2023 keväällä ja on saanut suosiota sosiaalisen median alustoilla, etenkin TikTok-sovelluksen kautta. Artistilla oli 10.11.2023 Spotifyssa 302 300 kuuntelijaa kuukaudessa.

Artistit edustavat siis suomalaista rap-musiikkia ajallisesti merkityksellisesti niiden ajankohtaisuuden vuoksi. Artistit antavat kuvaa rapin suosimista aihe- ja sanavalinnoista sekä puhetyyleistä liittyen naissukupuoleen ja sukupuolten valta-asetelmiin. Analyysissä hyödynnetään myös artistien kappaleissa esiintyvien muiden räppärien lyriikoita, mikäli ne ovat analyysin kannalta relevantteja.

Tutkielmassa ei käsitellä naisräppärien musiikkia lainkaan, sillä oletuksella, että miesräppärit tuottavat enemmän misogyniaa tukevaa musiikkia kuin naisartistit välttämättä itse tuottaisivat. Myös naisartistit tuottavat kuitenkin itsekkin jossain määrin samankaltaista patriarkaatin mukaista naiskuvaa kuin miesräppärit, mikä voidaan nähdä käytetyn sanaston, seksuaalisoinnin sekä muiden naisten halventamisen kautta (Oware 2018, 92–96). Patriarkkaalisessa yhteiskunnassa miehillä on enemmän valtaa naisiin verrattuna ja sukupuolet sekä niiden piirteet nähdään hyvin pitkälti yhteisymmärrykseen perustuvina tai itsesäänselvytenä (Lazar 2005, 1–8). Tämän vuoksi on ymmärrettävää, että naiset itsekkin ”hämääntyvät” asemastaan ja toistavat patriarkaatin mukaisia sukupuolinormeja rap-musiikissa.

Aloitin analyysin teon kuuntelemalla tarkasti jokaisen artistin tuotantoa läpi samalla tarkastellen, milloin nainen ja sukupuolten väliset valta-asetelmat nousivat sanoituksissa esiin. Kuuntelin artistien tuotantoa Spotify-suoratoistopalvelusta. Spotify on suosittu musiikkipalvelu ja suurin osa artisteista laittaa tuotantonsa juuri tälle alustalle, minkä vuoksi valitsin sen aineiston poimimiseen. Kuuntelin 10.11.2023 artistien päivän suosituimmat kappaleet ensimmäiseksi. Mikäli niistä ei löytynyt tarpeeksi analyysin kannalta olennaista materiaalia eli viittauksia naissukupuoleen, siirryin artistin toisiin kappaleisiin, jotka kuitenkin oli julkaistu vuodesta 2020 eteenpäin. Kuuntelemalla rajasin pois kappaleita ja päädyin valitsemaan tarkasteluun aineistoni kannalta kappaleet, jotka liittyivät mahdollisimman hyvin tutkimuskysymyksiini. Jokaiselta kolmelta rap-artistilta valitsin kaksi kappaletta. Tutkimukseen valikoituneet rap-kappaleet kuuntelin useaan kertaan, jotta sanoitusten merkitykset ja sanoma tulivat selvemmin esille.

Kappaleiden kuuntelemisen jälkeen litteroin niiden lyriikat. Mikäli en saanut joistain sanoituksista selvää, varmistin lyriikat Spotify-palvelun omasta ominaisuudesta, josta pystyy katsomaan kappaleen sanoitukset. Toinen tapa, jota käytin varmistukseen, oli katsoa sanat lyrics.fi-sivuston kautta. Sanoituksista otin tarkasteluun naiseen ja sukupuolten välisiin valta-asemiin viittaavia lauseita, joiden merkityksiä analysoin tarkemmin. Aloin litteroinnin jälkeen laittamaan naiseen liittyviä sanoituksia erilaisten diskurssien alle, jotka esittelen luvussa 4. Analysoitavaksi valikoituivat esimerkkikappaleet ovat seuraavat:

Gettomasa, Lauri Haav: Isi (2020)

Gettomasa, Lauri Haav: Flanellei (2020)

Costi, Jami Faltin: Magaluf (2022)

Costi: Maailman ympäri (2023)

Korelon, Cledos: Missi (2023)

Korelon, william: Ei v*tus (2023)

4.1 Analyysimenetelmä

Tutkin aihetta diskurssianalyysin avulla, joka menetelmänä analysoi kieltä ja sen käyttöä, minkä vuoksi se sopii rapissa käytetyn sanaston tutkimiseen olennaisesti. Diskurssianalyysin avulla huomataan se, miten kielenkäyttö rakentaa vahvasti ympärillä olevaa sosiaalista todellisuuttamme (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 14), minkä vuoksi misogynisia rap-sanoituksia olisikin tärkeää kyseenalaistaa.

Diskurssitutkimuksessa ja -analyysissä perehdytään siihen, miten kielellinen toiminta paikantuu tiettyyn aikaan sekä tilanteeseen sopivaksi. Kuitenkin näitäkin toimintoja edeltää aikaisemmat tilanteet sekä niihin liittyvät normit, arvot ja rutiinit. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 14.) Kuten jo aikaisemmin hahmotettiin, rap-musiikki on pysynyt tiettyjä kaavoja noudattavana esimerkiksi juuri kielellisesti. Rapissa onkin siis normalisoitua ja siten hyväksyttävämpää puhua sukupuolista kyseenalaisemmin kuin miten esimerkiksi arjen tilanteissa olisi sosiaalisesti sallittua keskustella. Siksi diskurssianalyysin monipuolisuus sopii oivallisesti suomirapin sanoituksissa esiintyvien merkityksien tutkimiseen.

Diskurssi itsessään on diskurssianalyysin tärkeimmässä huomiossa oleva termi. Diskurssi on suhteellisen moniulotteinen käsitteenä, mutta tässä tutkielmassa diskurssin viitataan tarkoittavan tapaa käyttää kieltä eli vakiintunutta kielenkäytön merkitystä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Diskurssi voi olla kirjoitettua, puhuttua, piirrettyä ja viitottua sekä myös erilaisia ilmaisukeinoja yhdistelevää. Diskurssi mahdollistaa sosiaalisen vuorovaikutuksen vakiintuneiden merkityksien tavoilla. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 27–31.)

Pietikäinen ja Mäntynen kirjoittavat siitä, miten kielenkäytöllä on aina merkitystä. Kielenkäytön ehdot ja seuraukset voivat rajoittaa, mutta myös mahdollistaa sitä, miten kieltä kannattaa, voi ja saa puhua. Miten kieltä käytetään, on aina vaikutusta sen käyttäjälle, kuulijalle sekä puheena olevalle aiheelle. Kielellä käytetään valtaa, luodaan tietoa sekä muutetaan käytänteitä, minkä vuoksi musiikissa esiintyvillä sanoilla on merkitystä yhteiskuntaan ja sen yksilöihin. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 73–74.)

Diskurssianalyysi on jakautunut myöhemmin tarkempiin kriittisiin analyyseihin. Yhtenä kriittisten diskurssianalyysien alalajina voidaan pitää feminististä kriittistä diskurssianalyysiä, jota hyödynnän tutkielmassa. Teoria käsittelee sitä, miten sukupuoli ja niiden välisiä valta-asemia luodaan sekä miten niistä neuvotellaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, suhteissa ja yksilön oman identiteetin muodostamisen puitteissa. Näkökulma keskittyy tarkastelemaan sosiaalisten järjestyksien patriarkaalista puolta eli sukupuolten välisesti epätasaisesti jakautunutta valtaa, jossa miessukupuolella on yhteiskunnassa naiseen verrattuna enemmän valtaa käytettävänä. Sukupuolijaottelu onkin huomattavissa jokaisessa sosiaalisessa kanssakäymisessä yhteiskunnassa, minkä vuoksi sen sosiaalista rakentuneisuutta olisi tärkeää ymmärtää. (Lazar 2005, 1–8.)

Voidaankin pohtia sitä, miten sukupuolen sosiaalinen puoli on itsessään sosiaalinen konstruktio. Sukupuolta ja esimerkiksi siihen liittyviä piirteitä tuotetaan ja rakennetaan sosiaalisesti koko ajan yhteiskunnassa. Myös Judith Butlerin teorian käsitys sukupuolesta pohjautuu siihen, miten sosiaalinen sukupuoli on suurilta osin kulttuurisesti tuotettu eli se muovautuu kulttuurin merkityksien seurauksena eikä se seuraa biologista sukupuolta lainkaan (Butler 2006, 54).

4.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoite on selvittää, millaisia diskursseja viime vuosien suosituimmista suomalaisista miesten esittämistä rap-kappaleista löytyy liittyen naiseen sukupuolena ja millaisena sukupuolten väliset valta-asetelmat hahmottuvat lyriikoiden kautta. Olen valinnut seuraavat kysymykset aineiston tarkastelua varten, joilla pyrin löytämään naista ja sukupuolten valta-asemia kuvaavat diskurssit.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisena nainen sukupuolena näyttäytyy rap-lyriikoiden kautta?
2. Millaisena sukupuolten väliset valta-asetemat tuodaan esille rap-lyriikoissa?

5 TULOKSET

Tässä luvussa perehdytään aineistosta nousseisiin havaintoihin naissukupuolen esille tuomisista sekä sukupuolten välisiin valta-asetelmiin liittyvistä viittauksista Gettomasan, Costin sekä Korelonin rap-tuotannossa. Tutkimuksen aineistosta löytyi erilaisia puhetyylejä, jotka pystyttiin jakamaan diskursseiksi niiden toistuvuuden myötä. Jotta analysointi olisi tutkimuksen kannalta selkeämpää, jätän pois binäärisen sukupuoli- jaottelun ulkopuolelle jäävät sukupuoli- ja sukupuolettomuudet. Käytän siis tutkielmassa vain miesnainen sukupuoli- jaottelua.

Aineistossa toistuvista puhetyyleistä muodostin viisi erilaista diskurssia: ”mies elättäjänä” -diskurssi, ”naisen ulkonäkökeskeisyys” -diskurssi, ”nainen seksuaalisena objektina” -diskurssi, ”hyvä ja huono tyttö” -diskurssi sekä ”gold digger” -diskurssi. Diskursseihin jakaminen tapahtui aineistoa tarkasti havainnoimalla sekä aiempaa tutkimustietoa hyödyntämällä. Seuraavassa esittelen diskurssit ja niiden luonteet kappaleiden lyriikoista löytyvien esimerkkiotteiden avulla. Olen numeroinut lyriikoiden esimerkkiotteet, mikä helpottaa aineiston käsittelyä ja esimerkkeihin viittaamista.

5.1 Mies elättäjänä -diskurssi

Useissa aineiston kappaleissa tuli esille miehen rooli naisen elättäjänä, mikä seuraa yhteiskunnan perinteisiä valtasuhteita sukupuolten välillä. Havainnoista tuli ilmi, miten mies pitää naisesta huolta etenkin taloudellisesti, mutta välillä myös emotionaalisesti, mikä tulee esille esimerkissä (2): ”oon sun olkapää voit luottaa sun huolet mulle”. Aineiston artistit käyttävät mielellään itsestään ”isi”- tai ”iskä”-termiä niin kuin esimerkeissä (1) ja (12) tai muuten kertovat olevansa naisen isällisenä huolenpitäjänä, jolla tuotetaan perinteistä kuvaa maskuliinisesta vallasta.

Sanoituksiin kuului monesti vivahde, jolla omasta miehen elättäjäroolista kehuskeltiin ja haluttiin leuhkia muille miehille tai kappaleen kuuntelijalle. Esimerkissä (3) rehvastellaan sillä, ettei toinen mies veisi naista ulkomaille niin kuin artisti ilmeisimmin itse veisi. Esimerkissä (5) mies kertoo vievänsä naisen kylille, josta tulee mielikuva, että mies haluaa ”näyttää” naista muille.

Myös esimerkissä (7) kehuskellaan, miten artisti on ostanut kaksi asuntoa häntä ja kumppaniaan varten, jottei tila asunnossa loppuisi. Samalla lauseessa tuodaan esille omaa varallisuutta ja sen käyttämistä naisen hyväksi. Esimerkissä (11) räpätään siitä, miten artisti muistuttaa naista siitä, ettei tämän tarvitse huolehtia rahanmenosta, mikäli nainen jaksaisi vastineeksi rasvata miehen selän lomamatkalla ollessa. Mies siis odottaa rahan käyttönsä vastineeksi naiselta jotakin.

- (1) kuka sun isi on, ei sun tarvii sitä kieltää,
kyl sä nyt tiät kuka se on,
tuskin ollaan eri mieltä. (isi)
- (2) oon sun olkapää voit luottaa sun huolet mulle. (isi)
- (3) mut toi jäbä ei vie sua ulkomaille. (isi)
- (4) sä tiät sä voit koodata, jos sul on vaikeet. (isi)
- (5) voin pyöräyttää sua kylil, mä syötän sua hyvin. (isi)
- (6) ku mä käsken sua, kerro se mulle, kuka sun isi on. (isi)
- (7) ostin kaks kämppää, ettei loppu tilat meilt. (missi)
- (8) miks sä esität kovaa, kun sust pitää pitää huolta. (ei v*tus)
- (9) mä voin viedä maailman ympäri sut. (maailman ympäri)
- (10) beibi mä voin hoitaa kulut et sä taida käsittää. (maailman ympäri)
- (11) älä huoli siitä mä voin tämän maksaa, jos sä jaksat mun selkää vähä rasvaa. (maailman ympäri)
- (12) se soittaa hädäs mihin iskä hävis. (magaluf)

Kiinnostavaa olikin, että tämä oli hallitsevin aineistossa esiintyvä diskurssi. Toisesta huolehtiminen on positiivinen ajatus, mutta lyriikoiden mukaiset puhuvat toteuttavat vahvasti yhteiskunnan perinteisiä sukupuolinormeja ja -rooleja, valta-asemia ja parisuhdeodotuksia, mitkä ovat haitallisia. Tällainen puhe tuottaa ajatusta naisen pienestä omasta toimijuudesta ja omista heikoista resursseista pitää hyvinvoinnistaan tai elämästään huolta. Perinteistä maskuliinista valtaa toistettiin ”isi” ja ”iskä” termien avulla, joilla voidaan korostaa miehen valta-asemaa suhteessa naiseen. Valta-asema voi olla hallitseva ja holhoava.

5.2 Naisen ulkonäkökeskeisyys -diskurssi

Yhdeksi diskurssiksi määrittyi naisen ulkonäön tärkeys, sen korostaminen sekä sillä muille leuhkiminen. Tämä oli tutkimuksen toiseksi hallitsevin diskurssi, joten naisen hyvännäköisyys artistin silmissä vaikuttaa olevan tärkein piirre, johon kiinnittää naisessa huomiota.

Sanoituksista tulee esille se, että nainen itse olisi näistä ulkonäöllisistä asioista kiinnostunut. Esimerkeissä (4), (7) ja (8) tulee ilmi, miten naisella on päällään merkkivaatteita ja yleisesti kallis vaatemaku. Naisen rahan käyttöä vaatteisiin ihannoidaan ja arvostetaan. Merkkivaatteilla ja rahalla kehuskelu onkin rap-musiikille tyypillistä. Esimerkissä (4) kuitenkin kalliista vaatteista puhutaan negatiivissävytteisesti, sillä koko muukin kappale kritisoi naisten tiettyjä ominaisuuksia. ”Starana leikkimistä” ei nähdä hyvänä, mikäli näyttää siltä, että olisi ”Hyvinkäältä” kotoisin. Hyvinkää nähdään ehkä ”maaseutumaisena” ja tyyliittömien ihmisten kaupunkina verrattuna esimerkiksi Helsinkiin. Lauseissa siis räpätään negatiivissävytteisesti naisen ulkonäköön panostamisesta, mikä on ristiriidassa ensimmäisen lauseen kanssa, jossa ”Hyvinkäältä” kotoisin näyttäminen ei taas olisikaan hyvä asia. Kyseisillä räppäreillä rahasta puhuminen ja merkkivaatteet ovat suuressa osassa heidän muuta rap-tuotantoaan, mutta naisen kohdalla, kenestä tässä kohtaa puhutaan, olisi huono asia näihin panostaa. Naiselta siis odotetaan hyvin ristiriitaisia ja eri asioita kuin mitä mies itsestään kertoo.

Esimerkissä (5) kerrotaan, miten mies pelaa kasinolla ”edustusvaimonsa” kanssa. Nimityksellä edustusvaimo viitataan koristevaimoon eli toisin sanoen naiseen, joka näyttää miehen vieressä hyvältä ja edustavalta (suomisanakirja.fi). Nimitys tuottaa selkeää kuvaa naisen ulkonäkökeskeisestä ja pienestä roolista miehen rinnalla.

- (1) tää mimmi missi, mä en haluis päästää irti. (missi)
- (2) tulevaisuudes milffi. (missi)
- (3) muija ku Ice Spice, se näyttää iha mallilt. (missi)
- (4) jengi leikkii staraa tääl,
 vaik se näyttää et ne on Hyvinkäält,
 joka päivä parast pääl,
 ja sul on varmaa v*tun hyvin pääl,
 kalleit merkki vaatteita,
 hagee skidi bägit Marbellast. (ei v*tus)
- (5) edustusvaimon kaa casinolla pelaan dice. (maailman ympäri)
- (6) haluuks sä käymäs ottaa broncoo. (maailman ympäri)
- (7) voidaan myös käydä shoppaa Lontoos, sulla kun ei oo halpa tyyli. (maailman ympäri)
- (8) ja mäki diggaan sun mekosta, nään et sul on hintaa nois blehoissa. (flanellei)

Huomioitavaa tässä diskurssissa on se, miten harvemmin rapissa kehutaan naisen muita piirteitä kuin ulkonäköä. Esimerkiksi erilaiset luonteenpiirteet eivät tule useimmiten esille, mikä tuottaa kuvaa naisen ulkomuodon merkityksestä.

5.3 Nainen seksuaalisena objektina -diskurssi

Aikaisemman tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että naisen seksuaalisuus ja objektisointi ovat merkittävässä roolissa rapin sanoituksissa (Oware 2018). Rissasen (2018) tutkimuksen yksi diskursseista oli naiset objektina -diskurssi, johon liittyi naista seksuaalisuivat sanavalinnat sekä miehen valta-asema Teflon Brothersien musiikissa. Weitzer ja Kubrin tutkivat misogyniaa amerikkalaisessa rapissa ja myös heidän tutkimuksessaan naisten näkeminen seksuaalisena objektina oli hallitsevimmissa roolissa tutkituista kappaleista (2009). Tässäkin tutkielmassa teema muotoutui omaksi diskurssikseen. Diskurssissa tulee esille se, miten seksistä puhutaan niin, että nainen on seksuaalisten tekojen kohde eikä niin, että seksi nähtäisiin yhteisenä päätöksenä ja tapahtumana. Myös naisen vartalon korostaminen puheessa sekä samalla siihen sanoitetut halut tai toiminta liittyvät tähän diskurssiin.

Naisten seksuaalisella objektivoinnilla viitataan ajatukseen, jossa naiset nähdään hyvänä vain seksin harrastamista varten. Lyriikoissa esiintyi erilaisia termejä, jotka muodostavat naisesta tällaista kuvaa. Näitä termejä oli esimerkiksi ”laittaa” ja ”heittää”, joilla viitattiin sanoituksissa seksin harrastamiseen. Esimerkissä (2) tulee esille, miten mies ”heittää” naista ja ”passaa” eli ”antaa” tämän sen jälkeen kaverilleen, mikä saa naisen kuulostamaan hyödykkeeltä, jota kaverit voivat keskenään vaihdella. Lauseista jää kokonaan pois huomiosta nainen itsenäisenä päätöksentekijänä. Esimerkissä (1) kerrotaan, miten artisti ”laittaa muijaa”, ja vertaa siihen, että on aikaisemmin masturboinut tämän kuvalle. Lause tuottaa mielikuvaa siitä, miten artisti on nähnyt tietyn naisen hyvännäköisenä ja ehkä ”liian hyvänä” itselle, mutta puhuu seksin harrastamisen jälkeen kyseisestä naisesta silti esineellistävästi.

Esimerkkiotteessa (3) mies kertoo olevansa ”herrasmies”, mutta ei ole varmaa, mitä hän tällä tarkoittaa. Otteen sivulauseella ”onks se okei, jos mä kosken vähän” viitataan taas naisen vartaloon ja siihen, että herrasmiehenä olo tai sinä esiintyminen voisivat oikeuttaa koskemisen. Esimerkissä (6) seksin harrastamista verrataan testiin, siihen kuinka hyvin naiset voivat siitä suoriutua, mikä luo ajatusta seksistä paineita luovana suorituksena.

Esimerkissä (7) tuodaan esille, miten räppäri kertoo tapaavansa naisen vain seksiä varten ja tämän jälkeen siirtyy seuraavaan naiseen. Aikaisemman tutkimuksen perusteella Tulenkantajat nimisen yhtyeen sanoituksissa tuli esille myös samankaltaista puhetta, jossa heidän maskuliinisuutensa näyttäytyy pääosin yliseksuaalisena ja loputtomiin seksuaalisiin suorituksiin pystyvänä identiteettinä. Tutkimuksesta selviää, miten artistit ilmentävät sanoituksillaan sitä, ettei naisilla ole Tulenkantajille merkitystä muuten kuin seksuaalisten tarpeiden tyydyttäjinä sekä oman maskuliinisuuden vahvistajina. (Strand 2007, 49–50).

- (1) nyt laitoin muijaa, enne masturboin sen kuvalle. (missi)
- (2) mä heitän sitä, passaan sen mun kamuille. (ei v*tus)
- (3) herrasmies, joten onks se okei, jos mä kosken vähän. (isi)
- (4) tää bämä liian fine, ei se tänää kotii mee. (magaluf)

- (5) mut herranen aika mikä toi on, tuo se mulle. (isi)
- (6) kolme kasii ja kaikki nää on testis. (missi)
- (7) jos me nähää se mulle pelkkä seksii,
hittaa viel kerran sanoin: bless me, next please. (missi)

Yleistä on se, miten seksistä puhutaan niin, että nainen on vastaanottava osapuoli ja käytettävänä miehen haluja varten. Olisi tärkeää, että seksistä puhuttaisiin tasavertaisena tapahtumana osapuolien välillä. Objektisoiva puhe tuottaa haitallisia ajatuksia siitä, millaisia sukupuolten valtasuhteita seksuaalisuuteen liittyy ja mikä ylipäättään on hyväksytyä seksuaalista toimintaa. Keskittyminen pelkkään naisen ulkomuotoon voi luoda myös ulkonäköpaineita. Naisten seksuaalisoinnilla on myös kääntöpuoli miessukupuoleen. Miessukupuolen esille tuominen yliseksuaalisena ja enimmäkseen seksuaalisten tekojen kautta, voi asettaa paineita tietynlaiseen seksuaaliseen käyttäytymiseen ja maskuliinisuuden toteuttamiseen (Weitzer & Kubrin 2009, 14–15). Tällainen puhe vaikuttaa yleisesti siihen, millaisena sukupuolet nähdään yhteiskunnassa ja miten niistä on hyväksytyä puhua.

5.4 Hyvä ja huono tyttö -diskurssi

Rap-musiikissa naiset saatetaan jakaa karkeasti hyviin ja huonoihin, joiden jaotteluja tuodaan sanoituksissa esille eri tavoin, mikä kuvaa tätä diskurssia. Jaottelussa tulee esimerkiksi käsitteinä esille ”hoe”- (huora) tai ”vaimo”-asetelma. Tällainen jaottelu poistaa naisesta yksilöllisyyttä, johon kuuluu kaikkia ihmisyyden puolia.

Mielenkiintoinen huomio tässä diskurssissa on myös tytöttely, jota esiintyi esimerkeissä (1) ja (5). Tytöttelyllä tarkoitetaan aikuisen naisen kutsumista tytöksi. Tytöttely voidaan nähdä seksistisen kielenkäytön ilmentymänä, sillä se on tapa hierarkisoida naisia ja miehiä. Tytöt ja pojat eroavat naisista ja miehistä niin, että jälkimmäiset ovat aikuisia, täysi-ikäisiä sekä täysivaltaisia yhteiskunnan kansalaisia. Nais- ja miessukupuolen eriarvoisuus nähdään siinä, että naisten tytöttelyä pidetään useimmiten hyväksyttävänä tilanteissa, joissa taas aikuisten miesten pojittelun ajateltiin olevan vähättelyn merkki. (Engelberg 2018, 63.)

Esimerkissä (5) kerrotaan, miten ”hyviä tyttöjä” löytyy enää vain harvoja, mutta ei kerrota sen tarkemmin, että mitä tähän käsitteeseen kuuluu artistin mielestä. Yleisesti rapissa toistuvat naiselta haluttaviksi piirteiksi lojaalius, yhden kumppanin kanssa oleminen tai kokonaan seksuaalinen kokemattomuus. Samalla naisen montaa edellistä tai nykyistä seksikumppania kritisoidaan, joka asettaa tämän kuulumaan automaattisesti huonompaan ”huora”-kategoriaan. Tällaiset musiikissa esiintyvät arvottamiset voivat vaikuttaa naisen oman seksuaalisuuden kuvan kyseenalaistamiseen tai heikkenemiseen. Myös esimerkiksi näkemykset polyamorisisista eli monisuhteisista ihmissuhdemuodoista voivat mahdollisesti alkaa näyttäytyä negatiivisena ajatuksena kuuntelijalle.

Esimerkissä (1) puhutaan siitä, miten tyttö ”kuuluu kadulle”. Kuulua kadulle on viittaus englannista sanapariin ”to the streets”, jota on käytetty puhuttaessa naisista jenkkirapissa sekä sosiaalisessa mediassa. Tällä viitataan suoranaisesti huoruuteen (urbandictionary.com) ja sitä saatetaan käyttää yleisesti naisista, joilla on yhteiskunnan normien vastaisia ja epähaluttuja piirteitä. Piirteinä voi olla esimerkiksi ”ämmämäisyys”, irtosuhteiden harrastaminen tai seksuaalinen aktiivisuus.

Esimerkissä (3) ”diorin hajuvesi ei ees peitä hajuu kalujen” viitataan naisella olevan tai menneisyydessään olleen monta heteroseksuaalista suhdetta. Lauseella tuomitaan naisen oma seksuaalisuuden toteuttaminen vahvasti. Kyseenalaista on se, miten samassa esimerkissä räpätään: ”jos mä kerron kaiken must, sä kelaat mua huoraks”, millä viitataan artistilla itsellään olevan tai olleen monia seksikumppaneita. Naiselta halutaan neitseellistä seksuaalisuutta, kun taas mieheen eivät päde samat odotukset, mikä seuraa yhteiskunnan vanhoja sukupuoliin kohdistettuja odotuksia. Connell (1987) on nimittänyt kirjassaan tätä asennetta seksuaaliseksi kaksinaismoralismiksi (eng. the sexual double standard), jossa miehille hyväksytään enemmän vapautta ja kontrollia toteuttaa heteroseksuaalisia suhteitaan kuin, mitä naisilta yhteiskunnassa hyväksytään.

Esimerkissä (1) tulee esille, miten artisti kyseenalaistaa naisen käyttävän tupakkaa. Tai ainakaan lauseen mukaan ”kiltti tyttö” ei käyttäisi tupakkaa. Ihmisillä on omat mieltymyksensä kumppaninsa suhteen, mutta yleistys liittyen kiltteihin tyttöihin kertoo sukupuolen kategorisoinnista hyviin ja huonoihin yksilöihin. Rapissa harvemmin kehutaan esimerkiksi naisen älykkyyttä tai itsevarmuutta, enemmänkin pienennetään niitä puolia, mikä tuli esille esimerkissä (2) naisen itsevarmuutta kritisoimalla. Nämä piirteet nähdään usein yhteiskunnan normien mukaisesti enemmän maskuliinisina ja miessukupuolta edustavina. Otteessa (7) mainitaan naisen maksavan baarissa omat alkoholijuomansa, mikä näyttäytyy ikään kuin yllättävänä ja haluttavana piirteenä.

Lauseessa tulee esille nainen oman talouden ylläpitäjänä ilman miestä. Samalla lause kertoo yleistyksestä, jossa mies tarjoaa naiselle juotavat, jota nainen myös itse haluaisi, sillä kertosaheen nainen esitetään poikkeuksellisena asian suhteen. Lause tuottaa siis stereotyyppistä näkemystä siitä, miten mies maksaa naiselle tiettyjä asioita, mikä edustaa sukupuolten taloudellisia valta-asemia ja huolenpitorooleja. Lauseessa artisti kuitenkin toivoisi naiselta omaa toimijuutta ja halua maksaa omat juomansa.

Esimerkeissä (6), (7) ja (8) tulee esille nainen hyvänä ja ”waiffi” eli vaimo kelpoisena. Esimerkissä (6) tuodaan esille, miten naisen olemus ”muumimamma” toimii vaimon perikuvana. Muumimammahan tunnetusti kokkaa, pyykkää, siivoaa ja huolehtii muumitalon asukkaista perinteisenä, lempeänä äitihahmona, mitä ilmeisimmin ihannoidaan naisen piirteinä tässä esimerkissä. Esimerkissä (8) kehutaan naista erilaisten piirteiden kautta: ”se on lojaali, se on kiltti, se on kuuma, se on flirtti”. Nämä piirteet on kuvattu positiivisessa valossa, mutta lokeroivat samalla naista tietynlaiseen kapeaan muottiin.

(1) tää mimmi kuuluu kadulle, jos sä oot kiltti tyttö miks sä haiset ihan savulle. (ei v*tus)

(2) tag team, confident, takas kaduille. (ei v*tus)

(3) diorin hajuvesi ei ees peitä hajuu kalujen,
 en oo töissä Trafis mut tyttö sä kuulut kaduille,
 ja mun on vaikee tähä mimmii ees luottaa,
 jos mä kerron kaiken must, sä kelaat mua huoraks. (ei v*tus)

(4) mä tiän, sun mimmi makaa kaa muiden. (ei v*tus)

- (5) hyvii tyttöi on harvoi enää, niit on harvoi enää. (flanellei)
- (6) muumimamma types sellasena tiet mun wife. (maailman ympäri)
- (7) se maksaa omat drinkit. (missi)
- (8) se on lojaali, se on kiltti, se on kuuma, se on flirtti. (missi)

Diskurssissa tulee siis esille, miten naissukupuolelta avoimesti hyväksytään ja tuomitaan tiettyjä asioita. Esimerkiksi naisen aktiivista seksuaalista käyttäytymistä kritisoidaan vahvasti, vaikka mies itse toteuttaisi seksuaalisuuttaan samalla tavoin. Tällainen puhe ylläpitää seksuaalisuuteen liittyviä miessukupuolen valta-asemia yllä ja voi pienentää naisen omaa seksuaalista toimijuutta ja sen kokemusta.

Huomionarvoista on se, mitä sanoja sukupuolista käytetään lyriikoissa. Eri sanoihin liittyy erilaisia tunnelatauksia, minkä perusteella voi miettiä sitä, puhutaanko sukupuolen edustajasta negatiivisessa vai positiivisessa valossa. Esimerkiksi sävyero daamin ja ämmän välillä on suuri. Erilaiset termit voivat olla siis joko hyvään tai huonoon tyttöön rinnasteisia.

5.5 Gold digger -diskurssi

Aineiston viidenneksi diskurssiksi muodostui naisen ilmentäminen sanoitusten kautta ”gold digger” -hahmona ja epäluotettavana kumppanina. Gold digger -termillä viitataan puheessa useimmiten naiseen, jonka seurustelusuhteet perustuvat vain tämän saamiin hyötyihin kumppaninsa varallisuudesta tai muusta omaisuudesta (urbanisanakirja.com). Gold digger -sanalla on vahva assosiaatio nimenomaan naissukupuoleen, jolloin sen harvemmin ajatellaan liittyvän mieheen.

Aikaisemmassa rap-musiikkiin liittyvässä tutkimuksessa on huomattu amerikkalaisten rap-sanoitusten sisältävän kuvailua naisiin kohdistuvasta yleisestä epäluottamuksesta (Weitzer & Kubrin 2009, 18–19). Tämän tutkielman aineiston esimerkissä (3) puhutaan suorasti vaikeudesta luottaa naiseen ja esimerkillä (4) ilmennetään naisen hyväksi piirteeksi lojaalius eli luotettavuus. Mikäli luotettavuus esitetään kappaleessa toivottuna asiana, kertoo se siitä, että naisen lojaaliutta ei oletuksena ajatella olevan.

Esimerkissä (1) naista verrataan siihen, kuinka tämä havittelee artistin timantteja eli esimerkiksi kalliita koruja. Lauseella myös esitetään näkökulma, miten artisti tietää naisen haluavan pelkkiä artistin rahan tuomia puolia ja kuinka tämä on ”tuttu tilanne” räppärielle. Viittauksella luodaan ajatusta, jossa useimmat naispuoliset henkilöt olisivat olleet artistin kanssa vain hänen varallisuutensa vuoksi.

Esimerkissä (2) artisti ensin puhuu tietyn naisen kyselevän juhlimisen jälkeisistä jatkoista. Seuraavassa lauseessa naisen viitataan haluavan ”shoppailemaan” ja matkustelemaan ilmeisimmin nimenomaan artistin tuomien etujen kautta.

- (1) beibi, kato silmiin, äläkä mun timanttei,
mä tiiän mitä sä haluat, tää tuttu tilanne. (missi)
- (2) taas tää sama daami koodaa onko jatkoja,
se haluu shoppailee ja Bahamalle matkoja. (magaluf)
- (3) ja mun on vaikee tähä mimmii ees luottaa. (ei v*tus)
- (4) se on lojaali, se on kiltti, se on kuuma, se on flirtti. (missi)

Pelko siitä, että nainen hyväksikäyttäisi miehen varakasta asemaa, voidaan nähdä esimerkiksi räppäri Kanye Westin ”Gold Digger” -kappaleessa, joka palkittiin vuoden 2006 Grammy voittajaksi parhaasta rap-soolosta. Kappaleessa kritisoidaan naista, joka viettelee miehen saadakseen hyväksikäyttää tämän varakkuutta ja omaisuutta. Gold digger -nimitys ja ajatus on siis yleisesti ollut jo pitkään rap-musiikissa mukana.

Naisesta puhuminen pelkässä gold digger -roolissa luo mielikuvaa naisesta epäluotettavana onnen onkijana sekä miestä tarvitsevana hahmona. Nämä asenteet vahvistavat naiseen liitettäviä kulttuurin luomia stereotypioita sekä epäluottamusta sukupuolta kohtaan.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Keskeiset huomiot

Aikaisemman tutkimuksen perusteella merkittävän osan rap-musiikista on todettu olevan misogyynistä (Oware 2018). Tämän tutkielman tulokset seuraavat myös osiltaan rapin naissukupuolta alentavia puolia. Aineistosta muodostui viisi erilaista diskurssia liittyen naissukupuoleen ja valta-asemiin. Puhetavat kertoivat useimmiten kapeasti ja yleistävällä tasolla naissukupuolesta, pohjautuen usein sukupuoliin liitettäviin stereotypioihin.

Kappaleissa tuotiin eniten esille naisen ulkomuotoon liittyviä asioita sekä esineellistämistä, mikä luo kuvaa siitä, mitä piirteitä naisessa eniten arvostetaan. Seksualisoiva puhe luo odotuksia naisen kehon tarkoituksille sekä naisesta objektina puhuminen voi vaikuttaa siihen, nähdäänkö seksiä tasavertaisena tapahtumana sukupuolten välillä. Aikaisemman tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, kuinka esineellistävä ja seksualisoiva puhe tuottavat sen kaltaisia ajatuksia kuuntelijoille, mikä voi vaikuttaa heidän toimintaansa negatiivisesti (Barongan ym. 1995). Rap ei siis ole pelkkää sanojen yhteen riittelyä, vaan lyriikoilla voi olla vakavia ja haitallisia yhteiskunnan arvoihin ja naisten turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia.

Miehen valta-asemaa naisen elättäjänä ja huolenpitäjänä nostettiin esille mies elättäjänä -diskurssin kautta. Diskurssissa tuli esille mies naisen elättäjänä ja isäroolina, joka edustaa samalla yhteiskunnan maskuliinisen vallan korostamista. Isärooli ei siis ilmennä positiivista huolenpitoa, vaan se nähdään perinteisten perheen sisäisten sukupuoliroolien kautta valtaa pitävänä, holhoavana ja kerskailevana. Samalla voidaan päätellä miehen kaipaavan naiselta esimerkiksi hyvää ulkonäköä tai ”edustusvaimona” oloa huolenpidon hyvitteeksi. Gold digger -diskurssissa nainen esitettiin miehen taloudellisia resursseja tai muita etuja havittelevana ja epäluotettavana henkilönä.

Hyvä ja huono tyttö -diskurssissa tuotiin esille sitä, miten naisia mielletään jaettavaksi kahteen eri kategoriaan, karkeasti vaimoiksi sopiviksi tai huoriksi. Luokitteluun liitetään naisen eri piirteitä, jotka nähdään joko hyvinä tai huonoina, mitä räppärit toivat kappaleissa esille erilaisin esimerkein. Luokittelu poistaa naisesta yksilöllisyyttä, persoonaa ja ihmisyyttä.

Sanoituksilla ilmennetään asenteita ja normeja koskien sukupuolta, jota musiikin kautta voidaan toteuttaa, ylläpitää tai halutessaan haastaa. Olen aikaisemmin hahmottanut sosiaalisen konstruktionismin kautta sitä, miten kieli luo todellisuuttamme ja kuvaa maailmasta. Myös kulttuurituotteet, johon musiikki kuuluu, luovat yhteiskunnassa ihanteita, jotka osaltaan muokkaavat ihmisten odotuksia ja käsityksiä sukupuolista. Voidaankin siis sanoa myös musiikin tuotannon olevan merkittävä vallankäytön väline sekä sosiaalisen todellisuuden määrittelijä (Rossi 2015, 80). Tämän vuoksi on erityisen tärkeää nostaa aihetta näkyvämmäksi ja osaksi yleisen keskustelun teemoja sekä kyseenalaistaa rapin normalisoidut sekä haitalliset teemat. Suosittu musiikki edustaa osaltaan sitä, millaisia arvoja ja puhetapoja pidämme yhteiskunnassa hyväksyttävinä.

6.2 Aiheen intersektionaalisuus ja ajankohtaisuus

Suomirapin misogynia on saanut aina aika ajoin kritiikkiä mediassa eri artikkelien ja somekanavien kautta, milloin olisi tärkeää ymmärtää myös aiheen intersektionaalisuuden näkökulma. Intersektionaalisuudella tarkoitetaan sitä, miten tulisi huomioida yksilön monien eri piirteiden ja erojen kuten etnisyyden, seksuaalisuuden, iän, sukupuolen ja yhteiskuntaluokan risteymät sekä yhteisvaikutus eriarvoisuuden, hierarkioiden ja epäoikeudenmukaisuuksien muodostumisessa yksilöiden välillä (Rossi 2015, 110). Vuonna 2022 media uutisoi Turistin ja Lewin nimisten suomiräppärien tekemästä kappaleesta ”Mietin ääneen”. Kappale sai kritiikkiä sen misogynisista sanoituksistaan ja levy-yhtiö poisti kappaleen lopulta suoratoistopalveluista. Ainakin yksi sovittu Turistin keikka peruttiin ravintolan ottaen kantaa siihen, miten se ei voi hyväksyä kappaleen sanomaa (Helsingin Sanomat 2022). Pohdittavaa herättää se, miten esimerkiksi suomalaistaustainen ja valkoinen artisti Korelon on tehnyt yhtä kyseenalaisia rap-sanoituksia, mutta hänen musiikkiaan ei ole otettu uutisten kärkitikuksi. Kongo taustainen artisti Turisti otettiin median kritiikin kohteeksi, missä voidaan pohtia intersektionaalisuuden käsitteen kautta rasismien vaikutusta Turistin saamiin sanktioihin. Myös naisten kohdalla sukupuolten eriarvoisen aseman kokemus rapin maailmassa ei ole samanlainen kaikille, sillä intersektionaalisuuden mukaan muutkin seikat ovat sidoksissa yhteiskunnalliseen asemaan sekä sukupuoleen yhdistyvään valtaan ja sen kokemukseen (Lazar 2005, 9–11).

Vaikka aiheesta puhutaan nykyään enemmän, niin se ei silti ole vaikuttanut musiikin tuotantoon misogynian ilmenemisen kannalta. Eri naisräppärit ovat kuitenkin alkaneet ottamaan kantaa misogyniaan kritisoimalla sitä omalla musiikillaan. Esimerkiksi suomalainen Bämä niminen naisrap-yhtye valjastaa negatiivissävytteisen naissukupuoleen viittaavan nimityksen omaan käyttöönsä. Bämä puhuu musiikkinsa kautta naisten eriarvoisesta asemasta rapin maailmassa.

6.3 Kenelle kuuluu vastuu?

On tärkeää miettiä sitä, että mistä artistit itse haluavat räpätä sekä mitä arvoja he haluavat ylläpitää yhteiskunnassa. Artistit saattavat miettiä musiikintuotantonsa varrella sitä, mikä nähdään kaupallisena sekä oman suosion kasvattajana. Mikäli artistit valitsevat tämän suhteen räppäävänsä sukupuolesta alentavasti, kertoo se yhteiskunnasta ja kuuntelijoista. Ainut suomalainen miesräppäri, jonka musiikilla on viime aikoina kritisoitu selkeästi rapin misogyniaa, johon henkilökohtaisesti olen törmännyt, on Sexmane nimisen artistin uusin kappale Comeback (2023). ”Sano aihe (Äijä, räppärit Suomes) Yeah, misogynisii paskoi. Meinaa mä tiän enemmän äijii, jotka on huorii. Sä disrespectaat mimmei, mut mä pidän niiden puolii.” räpätään kappaleessa. Sanoituksissa tuomitaan suomiräppärien misogynyisyys vahvasti ja Sexmane kertoo, että pitää naisten puolia asiassa.

Mikäli artisti kuuluu johonkin levy-yhtiöön, niin yhtiöllä on tuotettavan musiikin suhteen valtaa. Nykyään levy-yhtiöt ovat kuitenkin menettäneet paikkaansa musiikkialalla, sillä artisteilla on enemmän mahdollisuuksia tulla kuulluiksi sosiaalisen median kautta, ilman suuren levy-yhtiön apua. Voi myös olla, että levy-yhtiöt miettivät tarkemmin sitä, millaisia kappaleen lyriikoita on sosiaalisesti hyväksyttävää julkaista, jottei yhtiöön kohdistuisi negatiivista julkisuutta.

Kuuntelijakunnalla on myös jonkin verran vastuuta sen suhteen, millaista musiikkia he tukevat antamallaan kuuntelukerroilla. Yksilöillä on kuitenkin eri määrä käytettävissä olevia resursseja pohtia lyriikoiden sanomaa ja ymmärtää niitä. Esimerkiksi henkilön nuori ikä voi olla yhteydessä siihen, että artisteja nähdään esikuvana, jolloin tämän musiikkia arvostetaan. Myös nuoren kaveriporukan suosimat artistit voivat heijastua omaan musiikin kuunteluun. Aikuisilla ihmisillä voikin olla jo enemmän tarttumapintaa ja ymmärrystä rapissa käsiteltyihin aiheisiin.

On hämmentävää, miten harva räppäri ottaa kantaa aiheeseen. Luulisi, että jos omat arvot olisivat vahvasti vastakkain rapin misogynisten sanoitusten kanssa, haluaisi ottaa niihin jossain muodossa kantaa tai ei ainakaan itse tekisi naisvihaa sisältäviä sanoituksia. Tarpeellista olisi, että suositut räppärit nostaisivat mielipiteensä esille ja pohtisivat tarkoin, millaisia arvoja he haluavat musiikillaan ilmentää. Räppäreille kuuluu suurin vastuu ilmiötä tarkastellessa, sillä heillä on merkittävä valta-asema kuuntelijoihinsa ja genren uudistumiseen nähden tuottamansa musiikin kautta.

6.4 Jatkotutkimus ja tutkielman rajoitteet

Aihetta tulisi tutkia enemmän ja se herättää itsessään monia lisäkysymyksiä ja mahdollisia tutkimuspolkuja. Tutkittavaa löytyisi sen puolesta, millaisena sukupuolena miehet itse näyttäytyvät rapissa. Olisi myös kiinnostavaa tehdä jatkotutkimusta suomirapin vaikutuksesta sen nuoriin kuuntelijoihin nuorisotutkimuksen tiimoilta. Suuri osa genren kuuntelijoista on nuoria ja juuri heihin rapin sanasto voikin vaikuttaa eniten, sillä esimerkiksi nuoren oma arvomaailma ei vielä välttämättä ole vakiintunut yhtä lailla kuin aikuisella.

Suuremmalla artisti ja kappaleotannalla saisi laajempaa käsitystä suomirapin naiskuvan moniulotteisuudesta. Tutkielman pieni aineistokoko voi vaikuttaa tuloksiin, jolloin tulokset eivät ole yleistettävissä esimerkiksi koko suomirapin tuottamaan naiskuvaan. Erilaisilla artistivalinnoilla voisi tulla hyvin erilaisia tuloksia, vaikkakin aineistoon valikoituneet artistit vastasivat musiikillaan tutkimuskysymyksiin hyvin. Osalla tutkielmaan valikoituneilla artisteilla on myös musiikkia, joka ei käsittele naista lainkaan. Kuitenkin silloin, kun naisesta puhutaan, on se useimmiten diskurssien mukaista tietynlaista naiskuvaa tuottavaa. Pohdittavaa herättää se, kuinka artistit pääsevät aineiston mukaisella musiikilla kuunnelluimpien kappaleiden kärkipaikoille.

7 Lähteet

Barongan, Christy & Gordon C. Nagayama Hall (1995) The Influence of Misogynous Rap Music on Sexual Aggression Against Women. *Psychology of Women Quarterly*, 19(2), 195-207.

Berger, Peter L & Luckmann, Thomas (2010) *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen: Tiedon sosiologinen tutkielma*. Helsinki: Gaudeamus.

Butler, Judith (2006) *Hankala sukupuoli*. Helsinki: Gaudeamus.

Code, Lorraine (2000) *Encyclopedia of Feminist Theories*. London: Routledge.

Connell, R.W (1987) *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*.

Engelberg, Mila (2018) *Miehiä ja naisihmisiä. Suomen kielen seksismi ja sen purkaminen*. Helsinki. TANE-julkaisuja 18. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta.

Helsingin Sanomat 4.11.2022. Suomalaista räppibiisiä syytetään naisvihamieliseksi ja seksiin painostavaksi, ravintola perui artistin esiintymisen. <https://www.hs.fi/nyt/art-2000009179570.html>. HS Nyt. Viitattu: 10.12.2023.

Jauhiainen, Ida (2023) ”Mä oon vi*un ämmä, ja ylpee siit”: Valtasuhteet Etan rap-musiikissa. Kandidaatintutkielma. Tampereen yliopisto.

Kokko, Minttu (2023) *Suomiräpin sukupuolikuvasto sosiaalisessa mediassa -Analyysi suomalaisten naispuolisten rap-artistien tavoista käyttää Instagramia*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Lazar, Michelle (2005) *Feminist Critical Discourse Analysis: Gender, Power and Ideology in Discourse*. London: Palgrave Macmillan UK.

Manne, Kate (2017) *Down Girl: The Logic of Misogyny*. New York: Oxford University Press.

Mexal, Stephen J. (2004) *Consuming Cities. Hip-Hop's Urban Wilderness and the Cult of Masculinity*. Teoksessa *Eco-Man. New Perspectives on Masculinity and Nature* (toim.) Mark Allister. Charlottesville & London: University of Virginia Press, 235–247.

Mäkeläinen, Lotta (2008) ”Kumpi on väärässä, minä vai järjestelmä?” -Yhteiskunta ja yksilö Steen1:n ja Asan rap-sanoituksissa. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Oware, Matthew (2018) *I Got Something to Say: Gender, Race and Social Consciousness in Rap Music*. Cham: Springer International Publishing.

Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019) *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Rantakallio, Inka & Strand, Heini (2021) *Kuka kuuluu?: kirjoituksia hiphopista ja feminismistä*. Kosmos.

Rissanen, Marke (2018) ”Teflon on name, Bros on sen game” -maskuliinisuuden representaatiot Teflon Brothersin Circus-albumilla. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Roine, Rebekka (2020) ”Mistä sä tuut, landespede” -tilan representaatiot suomiräpissä. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Rossi, Leena Maija (2015) *Muuttuva sukupuoli: seksuaalisuuden, luokan ja värin politiikkaa*. Helsinki: Gaudeamus.

Suomi sanakirja. Edustusvaimo. Verkkosivusto. <https://www.suomisanakirja.fi/edustusvaimo>. Viitattu: 30.11.2023.

Sykäri, Venla & Rantakallio, Inka & Westinen, Elina & Cvetanovic, Dragana (2019) *Hiphop Suomessa: puheenvuoroja tutkijoilta ja tekijöiltä*. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja: Nro 219. Nuorisotutkimusverkosto.

Strand, Heini (2007) *Rollon kollit. Maskuliininen ja paikallinen identiteetti Tulenkantajien sanoituksissa*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Urbaani sanakirja. Gold-digger. Verkkosivusto. <https://urbanisanakirja.com/word/gold-digger/>. Viitattu: 10.12.2023.

Vainikka, Eliisa (2019) Naisvihan Tunneyhteisö – Anonyymisti Esitettyä Verkkovihaa Ylilaudan Ihmissuhdekeskusteluissa. *Media & viestintä* 42: 1, 1–25.

Yle 29.11.2023. Ibe on vuoden kuunnelluin artisti Suomen Spotifyssa, listoilla jälleen vähän naisia. <https://yle.fi/a/74-20062658> . Musiikki. Viitattu: 30.11.2023.

Weitzer, Ronald & Kubrin, Charis E. (2009) *Misogyny in Rap Music: A Content Analysis of Prevalence and Meanings*. Sage Journals: Nro 1. The George Washington University.